

N:o 31.

Ank. till Riksd. Kansli den 8 Maj 1874, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i gällande bestämmelser rörande dikning m. m.

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till Lag-Utskottet remitterad motion (N:o 83) har Herr *C. A. Larsson* föreslagit:

1:o) att Riksdagen ville, med upphäfvande af 6 kap. Byggningsbalken och Kongl. kungörelsen den 28 December 1822, så vidt desamma hafva afseende på utdikning af jord, antaga en lag om dikning, så lydande:

§ 1.

Dike, som hittills tjenat till afledning af vatten från annans mark, skall fortfarande öppet hållas, så att samma mark kan afdikas till fyra fots djup, och underhållet åligge den, som eger marken, der diket framgår, så vida ej annan är dertill förpligtad eller af ålder hållit diket.

Till sådant dike må en hvar leda nya diken, der det utan skada ske kan. Tarfvas omläggning, utvidgning eller fördjupning af diket, gånge derom som i 4 § sägs.

§ 2.

Delegare i samfäld mark skola afloppsdikey hålla, hvar efter thy, som han del eger i den mark, för hvilken diket göres.

§ 3.

Der grannars åkrar eller odlingsbara egor intill hvarandra ligga och diken dem emellan tarivas, skall halfva diket af hvarderas jord tagas och af hvardera hållas till den storlek som nödig är.

§ 4.

1. Nu vill man för jords odling eller förbättring dike göra: möter annans jord; då må denne ej hindra vattnets aflopp. Kan det ej föras af utan dike och åsämjer dem ej; då skall diknings-skyldigheten fördelas efter thy en hvar af dikningen nytta hemtar. Har den, som nedanföre är, af diket mindre gagn än mot kostnad och intrång svarar, varde diknings-skyldigheten för honom i mån deraf jemkad eller ersättning honom lemnad af den eller dem, som i dikningen deltaga, allt efter hvad skäligt pröivas. Har han ej särdeles nytta af diket, när det anlägges, men finnes sedan, genom förändradt bruk af jorden, deraf mera gagn vinna, varde då diknings-skyldigheten för framtiden i samma mån jemkad.

2. Afdikning af kärr eller mosse eller annan vattendränkt mark må ej så ske, att skada genom öfversvämning eller annorledes uppkommer.

§ 5.

Vill man för jords afdikning begagna afloppsdike, som å annans egor efter denna förordnings utfärdande upptaget är, eller utvidga eller fördjupa sådant dike; gånge dermed som om anläggning af nytt dike i 4 § sägs.

§ 6.

Diknings-skyldighet skall så bestämmas, att den mark, för hvilken dikas skall, må kunna torrläggas till 4 fots djup, der det ske kan och ej annorlunda åsämjes.

§ 7.

Uppstår emellan den, som dike tarfvar, och den, genom hvars jord det skall gå, tvist om dikets storlek eller hvar det läggas skall; varde derom så förordnad, att ändamålet af diket med minsta olägenhet för den, genom hvars jord det går, vinnas må; dock vare ingen berättigad att, utan egarens samtycke, anlägga dike genom annans tomt eller trädgård.

§ 8.

Jord, som kastas upp ur öppet dike, må ej läggas så, att den kan skada dikets bestånd eller hindra vattnets afrinnande till diket.

Å hvar sida om öppet dike räknas ren till högst två fots bredd.

§ 9.

Skall någon, till följd af hvad i 4 § sägs, dike å annans egor göra; då må den, som marken eger, dikningen sjelf besörja mot den ersättning, som skälig pröfvas; vare dock, der han den rätt begagna vill, skyldig att arbetet vid tillsägelse skyndsamt verkställa.

§ 10.

Dike må ej öfver annans egor upptagas, innan den ersättning, som till följd af stadgandet i 4 § utgå bör, blifvit gulden.

§ 11.

Försummar den, som dertill skyldig är, att hålla dike i giltigt stånd och bättrar han ej skyndsamt derå förefunnen brist, då han derom tillagd varder, ersätte all den skada och förlust, som deraf tillskyndas annan.

§ 12.

Behörig att syn hålla och, efter hvad nedan sägs, pröfva förekommande frågor om dikning, som angå flere jordegares rätt, vare landtmätare eller annan person som af Konungens Befallningshafvande blifvit bemyndigad att sådana ärenden handlägga.

§ 13.

Vill någon, utan att sin talan genast till rätten instämma, hafva fråga pröfvad, som angår dikning, hvaraf annans rätt är beroende, eller tvinga annan att fullgöra honom åliggande diknings- eller upprensningsskyldighet, då må han hos syneman, som i 12 § omtalas, göra skriftlig anmälan derom och tillika uppgifva dem, som frågan kan angå. Syneman utsätte då, i samråd med sökanden, tid för syn å stället, samt teckne å den ingifna skriften besked derom med tillkännagifvande, att densamma bör genom sökandens försorg minst 14 dagar före synen bevisligen delgifvas dem, hvilkas rätt är af frågan beroende; dock må, derest till följd af inträffad eller befarad skada större skyndsamhet är af nöden, kortare kallelsetid kunna af synemännen bestämmas.

Syneman biträdes af två gode män, hvilka äro antingen ledamöter i egodelningsrätt, skiftesgodemän eller nämndemän; och eger syneman att efter eget val gode männen tillkalla.

§ 14.

Uteblifver å den för synen utsatta dagen sökanden, vare frågan förfallen och denne skyldig godtgöra så väl syneförrättare som öfrige inkallade personer deras resekostnader och tidspillan. Försummar annan kallad sakegare att sig infinna, gånge förrättningen för sig utan hinder deraf.

§ 15.

Om jäf emot syneman eller god man gälle hvad i 31 § af Kongl. Skiftesstadgan den 9 November 1866 i tillämpliga delar stadgas.

§ 16.

Förrättningsmännen hafva att undersöka alla de omständigheter, hvilka kunna på frågans afgörande inverka, samt söka emellan vederbörande rättsegare åstadkomma godvillig förening, som skall af dem alla underskrifvas; men kan förening icke åstadkommas, böra förrättningsmännen afgifva utlåtande, hvaruti bestämmes:

- 1:o) Dikets läge och storlek.
- 2:o) Hvarest och huru broar och trummor böra inrättas.
- 3:o) Om dikesjorden bör från egorna bortföras, eller i motsatt fall om godtgörelse till jordegare bör gifvas.
- 4:o) Hvilken nytta genom föreslaget eller verkställt dikningsarbete tillskyndas den ene eller andre jordegaren, och huru ifrågakommande kostnader med afseende derå böra beräknas, fördelas eller jemkas.
- 5:o) Huruvida och i hvad mån påfordrad upprensning af dike skall ske.
- 6:o) När dikningen må påbörjas och sednast skall vara fullbordad, samt
- 7:o) Huru synekostnaden, hvilken alltid bör af sökanden förskjutas, skall emellan dem, som af dikningen hafva åtnått, fördelas eller eljest utgöras, med mera sådant, som till fullständig utredning hör och till förebyggande af framtida tvister lända kan.

§ 17.

Stanna syneman och gode männen uti stridiga meningar i de fall, då beslut eller utlåtande af dem meddelas skall, gånge efter hvad de fleste säga. Har hvar sin särskilda mening gälle synemannens; dock skall hvarderas mening med skälen dertill korteligen i protokollet antecknas.

§ 18.

Finna förrättningsmännen att frågan rör annan än den, som blifvit kallad eller vid förrättningen eljest är tillstädes, varde förrättningen,

för nämnde sakegares inkallande, såsom i 13 § sägs, till annan dag uppskjuten.

§ 19.

Syneman åligger att, innan han från förrättningsstället afreser, tilhandahålla den, som sådant begär, afskrift af det i ärendet förda protokoll jemte det af förrättningsmännen meddelade beslut.

§ 20.

Förrättningsmännens beslut går i verkställighet, så vida icke missnöjd part inom 30 dagar efter förrättningens afslutande stämmer sitt klander till rätten in, dock ege rätten, utan hinder af sådan verkställighet, till pröfning upptaga den talan, som efter sagde tid kan varda anhängiggjord rörande ändring af förrättningsmännens beslut i de er-sättningsfrågor, hvaröfver utlåtande meddelats.

Förening, som enligt § 16 blifvit träffad, må genast till verkställighet befordras.»

2:o) »att Kongl. förordningen den 30 November 1841 göres så fullständig, att densamma från Kongl. förordningen den 20 Januari 1824 upptager alla de stadganden, som böra tillämpas i fråga om vattenledning, som pröfvas nödig för odling eller förbättring af jord, deri två eller flere hafva del, och som ej kan hänföras till sådan dikning eller rensning, hvarom näst föregående punkt handlar, på det sistnämnda förordning måtte komma att uteslutande tillämpas på frågor rörande ändring eller utrifning af vattenverk, som genom uppdämning skada jord eller förhindra dess odling.»

I afseende härå får Utskottet först och främst erinra, att Rikets Ständer genom underdånig skrifvelse den 14 Mars 1863 anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes åt sakkunnige män uppdraga att utarbete förslag till ny lag rörande vattenrätten; att, sedan dertill utsedde komiterade afgifvit förslag, men Kongl. Maj:t funnit en omarbetning af detsamma i vissa delar erforderlig, Kongl. Maj:t för detta ändamål den 29 Januari 1869 förordnat en särskild komité, öfver hvilkens sedermera afgifna

förslag Högsta Domstolen den 10 November 1871 sig yttrat; samt att frågan för närvarande är beroende på vidare åtgärd af Kongl. Maj:t.

Hvad nu angår motionärens i första punkten framställda förslag om antagande af ny lag rörande dikning, så har Utskottet funnit denna för jordbruksnäringen viktiga fråga påkalla en skyndsam lösning, oberoende af omförmälda mera omfattande lagstiftningsarbete, som afser ordnandet af vattenrätten i dess helhet.

Nu gällande stadganden i ifrågavarande ämne innefattas uti 4 och 6 kapitlen Byggnings-balken, af hvilka det förra handlar om utläggning af mark till diken och det senare hufvudsakligen om deras uppgrävning och underhåll. Skilnad göres emellan afloppsdikey och dikey emellan åkrar (skårdikey). Det förra skall läggas af oskift mark $4\frac{1}{2}$ alnar bredt, 2 alnar djupt och $\frac{1}{2}$ aln på botten, eller mera, allt som nödigt är och lägenhet dertill finnes, och den sin åker dervid får, njuter en aln till ren utom byamål. Tarfvas dikey mellan grannars åkrar, gånge halft dikey å hvarderas åker. Om dikningsskyldigheten stadgas: att aflopps- och floddiken skola hållas af alla i by efter deras egor, d. v. s. andel i byn; att om grannars åkrar ligga vid hvarandra, skall hvardera underhålla halfva diket; att, om bys diken möta annan bys diken, hvar skall gräfvu upp för sig genom sina egor; att, i fall dikey, som blifvit anlagdt genom gärde eller äng, möter annan bys äng, hjordavall eller annan byamark, den by ej eger hindra vattnets aflopp; samt att, derest vattnet ej kan afföras utan dikey, och parterne ej åsamjas, hvilken dika skall, domaren då eger lägga dem emellan, som nyttigt och nödigt pröfvas.

Vid verkställd granskning af motionärens förslag härutinnan har Utskottet funnit detsamma i hufvudsakliga delar vara antagligt. Förslaget 1 § afser egentligen att skydda redan förvärfvade rättigheter i afseende å dikning och innebär i sjelfva verket endast ett förklarande, att rättsförhållanden, hvilka före nya lagen tillkommit, lemnas orubbade. I fråga om dikens storlek afviker förslaget från gällande lag i så måtto, att det icke föreskrifver några vissa dimensioner, utan bestämmer endast, att dikey bör så inrättas, att den mark, för hvilken dikas skall, må kunna torrläggas till fyra fots djup. Detta sätt att ordna saken synes ock vara det enda lämpliga, då vattnets fullständiga afledande är beroende på vexlande förhållanden, hvilka ej kunna på förhand beräknas.

I gällande lag är visserligen uppställd den grundsats, att, om nytt dikey möter annans jord, och vattnet ej kan afföras utan dikey, dikningsskyldigheten der skall bestämmas efter den ömsesidiga nyttan; men denna grundsats har ej blifvit i lagen så fullständigt utvecklade som behofvet obestriddigen fordrar. Å ena sidan är den ofvanliggande jord-

egarens rätt i ifrågavarande hänseende beroende af den honom tillhöriga markens tillfälliga egenskap af åkergårde eller äng, hvilket ej kan vara riktigt, så vidt antagligt är, att dikning medför nytta äfven under andra förhållanden i afseende på jordkulturen. Å andra sidan åter har den nedanliggande jordegaren, när dike möter dike, ovilkorlig diknings-skyldighet, utan afseende å större eller mindre nytta af dikningen; och detta är stridande lika mycket emot billigheten som emot berörda grund-sats, hvilken deremot genom bestämmelserna i förslaget 4 § blifvit konsekvent genomförd.

Lika med förenämnda komitéer anser Utskottet, att till en förbättrad lagstiftning i förevarande ämne oundgängligen hörer, att nya föreskrifter meddelas om proceduren vid afgörandet af tvistefrågor angående dikningsrätt och deraf härflytande skyldigheter. Enligt 6 Kap. 3 § Byggningsbalken skola sådana frågor i första hand upptagas och prövas af vederbörande domstol. Häradsrätterna — så yttrade sig den äldre komitén — kunde väl, såsom sammansatta af ett stort antal jordbrukare, antagas besitta den sakkännedom, som för ändamålet erfordrades, men erfarenheten hade visat, att de hvarken med tillbörlig skyndsamtighet eller utan stora kostnader för parterne kunde på ett tillfredsställande sätt verkställa denna pröfning, som merendels fordrade besigtning på stället och en för sådana förrättningar tjenlig årstid. Enligt denna komités förslag skulle dylika frågor i första hand upptagas och afgöras af två synemän, utsedde för fyra år i stad af stadsfullmäktige eller allmän rådstuga och på landet af kommunalstämma eller kommunalfullmäktige. Den senare komitén deremot meddelade för större delen af de i dess förslag upptagna ämnen gemensamma processuella bestämmingar och föreskref, att de så kallade vattenrättsmålen i första hand skulle upptagas till behandling af en utaf Kongl. Maj:ts Befallningshafvande förordnad landtmätare eller annan efter särskilda författningar dertill behörig tjänsteman, som, biträdd af två gode män, borde utreda förhållandena och meddela beslut i de frågor, hvarom tvist vore. Här- emot anmärktes inom Högsta Domstolen, att genom bifall till förslaget i denna del skulle, jemte våra tre allmänna domstolar, införas ännu en fjerde, som i sin mån kunde och utan tvifvel ej sällan skulle bidra till långsamhet i rättskipningen samt derigenom gifva anledning till ökade klagomål deröfver; att, om ock de sakkunnige männen icke blefve domare, en ovilkorlig föreskrift om föregående undersökning, innan målen till handläggning vid domstol förekomme, vore betänklig i de händelser, då parterne icke sjelfva önskade sådan, eller domstol kunde finna densamma icke hafva varit nödig; samt att den föreslagna proce-

duren, som skulle ega rum jemväl i de enklaste mål, t. ex. tvister om några famnar dike, ej kunde antagas i dylika tvister behöfelig, äfven om dess ändamålsenlighet i öfrigt icke skulle ifrågasättas.

Dessa anmärkningar träffa icke det af motionären framställda förslaget, enligt hvilket det skulle ankomma på vederbörande part att antingen sin talan genast till domstol instämma eller påkalla synemansens och gode människens mellankomst. Såsom förslaget utvisar, skulle deras förnämsta uppgift blifva, att utreda de på frågans afgörande inverkan omständigheter samt söka åstadkomma förening de tvistande emellan. Utan tvifvel skulle så medelst många rättegångar förekommas. Institutionen skulle dock, enligt Utskottets åsigt, i väsendtlig mån förlora sin vikt och betydelse, derest icke förrättningsmännens yttrande och beslut kunde vinna laga kraft, såsom förslaget afser.

På grund af hvad nu anfördt blifvit får Utskottet vördsamt tillstyrka,

1:o) att Riksdagen måtte för sin del besluta en författning, så lydande:

Med ändring af Byggningsbalkens 4 Kap. 2 §, sådan den lyder i Förordningen den 27 Februari 1858, och 6 Kap. 2 § samt med upphäfvande af 6 Kap. 3 § samma balk, förordnas som följer:

§ 1.

Dike, som hittills tjenat till afledning af vatten från annans mark, skall fortfarande öppet hållas, så att samma mark kan afdikas till fyra fots djup; underhållet åligge den, som eger marken, der diket framgår, så vida ej annan är dertill förpligtad eller af ålder hållit diket.

Till sådant dike må en hvar leda nya diken, der det utan skada ske kan. Tarfvas omläggning, utvidgning eller fördjupning af diket, gånge derom som i 4 § sägs.

§ 2.

Delegare i sarskild mark skola afloppsdikey hålla, hvar efter thy, som han del eger i den mark, för hvilken diket göres.

§ 3.

Der grannars åkrar eller odlingsbara egor intill hvarandra ligga och diken dem emellan tarfvas, skall halfva diket af hvarderas jord tagas och af hvardera hållas till den storlek som nödig är.

§ 4.

Mom 1. Nu vill man för jords odling eller förbättring dike göra: möter annans jord; då må denne ej hindra vattnets aflopp. Kan det ej föras af utan dike och åsämjer dem ej; då skall dikningsskyldigheten fördelas efter thy en hvar af dikningen nytta hemtar. Har den, som nedanföre är, af diket mindre gagn än mot kostnad och intrång svarar, varde diknings-skyldigheten för honom i mån deraf jemkad eller ersättning honom lemnad af den eller dem, som i dikningen deltaga, allt efter hvad skäligt pröfvas. Har han ej särdeles nytta af diket, när det anlägges, men finnes det sedan, att han deraf, genom förändradt bruk af jorden, mera gagn vinna kan, varde då diknings-skyldigheten för framtiden i samma mån jemkad.

Mom. 2. Afdikning af kärr eller mosse eller annan vattendränkt mark må ej så ske, att skada genom öfversvämning eller annorledes uppkommer.

§ 5.

Vill man för jords afdikning begagna aflopps-dike, som å annans egor efter denna förordnings utfärdande upptaget är, eller utvidga eller fördjupa sådant dike; gånge dermed som om anläggning af nytt dike i 4 § sägs.

§ 6.

Diknings-skyldighet skall så bestämmas, att den

mark, för hvilken dikas skall, må kunna torrläggas till 4 fots djup, der det ske kan och ej annorlunda åsämjes.

§ 7.

Uppstår emellan den, som dike tarfvar, och den, genom hvars jord det skall gå, tvist om dikets storlek eller hvar det läggas skall; varde derom så förordnad, att ändamålet af diket med minsta olägenhet för den, genom hvars jord det går, vinnas må.

§ 8.

Jord, som kastas upp ur öppet dike, må ej läggas så, att den kan skada dikets bestånd eller hindra vattnets afrinnande till diket.

Å hvar sida om öppet dike räknas ren till högst två fots bredd.

§ 9.

Skall någon, till följd af hvad i 4 § sägs, dike å annans egor göra; då må den, som marken eger, dikningen sjelf besörja mot den ersättning, som skälig pröfvas; vare dock, der han den rätt begagna vill, skyldig att arbetet vid tillsägelse skyndsamt verkställa.

§ 10.

Dike må ej öfver annans egor upptagas, innan den ersättning, som till följd af stadgandet i 4 § utgå bör, blifvit gulden.

§ 11.

Försummar den, som dertill skyldig är, att hålla dike i giltigt stånd och bättrar han ej skyndsamt derå

förefunnen brist, då han derom tillsagd varder, ersätta all den skada och förlust, som deraf tillskyndas annan.

§ 12.

Vill någon, utan att sin talan genast till Rätten instämman, hafva fråga pröfvad, som angår dikning, hvaraf annans rätt är beroende, söke hos Konungens Befallningshafvande förordnande för landtmätare eller annan lämplig person att vid syn på stället ärendet handlägga och bifoge uppgift å dem, hvilka ega i saken del. Har sökanden någon till syneman föreslagit och finnes ej förslaget godkändt af öfrige sakegarne, förelägge Konungens Befallningshafvande genom kungörelse, som uppläses från predikstolen i den eller de socknar, hvarinom den ifrågavarande marken är belägen, att inom viss kort tid vid talans förlust inkomma med yttrande, huruvida de hafva något att erinra mot förslaget. Yppas ej stridighet derom, varde den föreslagne, der han ej finnes olämplig eller annat laga hinder ej möter, förordnad; i motsatt fall, äfvensom när ej någon blifvit till syneman föreslagen, förordne Konungens Befallningshafvande så som skäligt pröfvas.

Den sålunda utsedde synemannen bestämme i samråd med sökanden tid för synen och utfärde till densamma skriftlig kallelse, hvilken skall genom sökandens försorg minst 14 dagar före synen öfrige saksägare delgifvas.

Syneman biträdes af två gode män, hvilka äro antingen ledamöter i egodelningsrätt, eller skiftesgode män; och eger syneman att efter eget val gode männen tillkalla.

§ 13.

Uteblifver å den för synen utsatta dagen sökanden, vare frågan förfallen och denne skyldig godtgöra så väl förrättningsmän som öfrige inkallade personer deras resekostnad och tidspillan. Försummar

annan kallad sakegare att sig infinna, gånge förrättningen för sig utan hinder deraf.

§ 14.

Om jäf emot syneman eller god man gälle hvad i 31 § af Stadgar om skiftesverket i riket den 9 November 1866 i tillämpliga delar stadgas.

§ 15.

Förrättningsmännen hafva att undersöka alla de omständigheter, hvilka kunna på frågans afgörande inverka, samt söka mellan sakegarne åstadkomma förening, som skall af dem alla underskrifvas. Kan förening icke åstadkommas, böra förrättningsmännen afgifva utlåtande, hvaruti bestämmes:

- 1:o) Dikets läge och storlek.
- 2:o) Hvarest och huru broar och trummor böra inrättas.
- 3:o) Om dikesjorden bör från egorna bortföras, eller i motsatt fall om godtgörelse till jordegare bör gifvas.
- 4:o) Huru, med afseende å nyttan af dikningsföretaget, kostnaden därför bör beräknas, fördelas eller jemkas.
- 5:o) Huruvida och i hvad mån påfordrad upprensning af dike skall ske.
- 6:o) När dikningen må påbörjas och senast skall vara fullbordad, samt
- 7:o) Huru synekostnaden, hvilken alltid bör af sökanden förskjutas, skall emellan dem, som af dikningen hafva båtnad, fördelas eller eljest utgöras, med mera sådant, som till fullständig utredning hörer och till förebyggande af framtida tvister lända kan.

§ 16.

Stanna syneman och gode männen uti stridiga meningar i de fall, då beslut eller utlåtande af dem meddelas skall, gånge efter hvad de fleste säga. Har hvar sin särskilda mening, gälle synemannens; dock skall hvaraderas mening med skälen dertill korteligen i protokollet antecknas.

§ 17.

Finua förrättningsmännen, att frågan rör annan än den, som blifvit kallad eller vid förrättningen eljest är tillstädes, varde förrättningen, för nämnde sakes egares inkallande, såsom i 12 § sägs, till annan dag uppskjuten.

§ 18.

Syneman åligger att, innan han efter förrättningens afslutande från stället afreser, tillhandahålla sakesgarne afskrift af det i ärendet förda protokoll jemte förrättningsmännens beslut.

§ 19.

Är sakesgare missnöjd med förrättningen, har han att inom 30 dagar från dess afslutande till Rätten instämma sin talan, vid påföljd att beslutet eljest anses hafva emot honom vunnit laga kraft, hvarom under rättelse skall i protokollet meddelas.

Förening, som enligt § 15 blifvit träffad, må genast till verkställighet befordras.»

Vidkommande åter motionens 2:dra punkt, som åsyftar förändrade bestämmelser i fråga om verkställighet af vattenafledning, som pröfvas nödig för odling eller förbättring af jord, deri två eller flere hafva del,

och som ej kan hänföras till sådan dikning eller rensning, som i 6 Kap. Byggningsbalken och Kongl. kungörelsen den 28 December 1822 afses, så och då denna fråga ej lär vara af den trängande beskaffenhet, att den lämpligen kan från vattenrättsfrågan i dess helhet utbrytas, för att göras till föremål för en särskild lagstiftningsåtgärd, finner Utskottet sig föranlåtet hemställa,

2:o) att motionärens förslag i denna del ej måtte till någon vidare åtgärd å Riksdagens sida föranleda.

Stockholm den 7 Maj 1874.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

Reservationer:

af Herr Grefve *Sparre*, som ansett § 19 af den föreslagna författningen hafva bort erhålla följande lydelse:

»§ 19. Åtnöjes sökanden och öfrige sakegare med synemannens och gode människens utlåtande, kommer dervid att bero. Åsämjas de ej, har sökanden att saken till domstol instämma inom tretio dagar efter förrätningens avslutande, vid påföljd att den då väckta fråga eljest anses förfallen.»

af Herr Grefve *Mörner*: »Enligt hvad känt är lär en lag om vattenrätten snart blifva Riksdagen förelagd, och vid sådant förhållande anser jag en partiel lag om dikningsskyldighet ingalunda böra på för-

hand antagas, enär derigenom förvecklingar kunna uppkomma och något trängande behof af denna separata lagstiftning så mycket mindre förefinnes, som Byggnings-balken redan innehåller temligen nöjaktiga stadganden i fråga om dikning.»

af Herr Friherre *Wrede*, som instämt med Grefve *Mörner*.

Herr *von Sydow* har begärt få antecknadt, att han i ärendets behandling inom Utskottet icke deltagit.
